

REGIONALE LANDSCHAPPEN IN VLAANDEREN

16 Regionale Landschappen in Vlaanderen behouden en versterken natuur, landschap, erfgoed, streekidentiteit en recreatie. We brengen inwoners en partners samen rond een wervend verhaal over natuur en landschap dat inspireert en voor verbondenheid zorgt.

LANDSCHAPSZORG & STREEKEIGEN KARAKTER

Regionaal Landschap de Voorkempen is jouw aanspreekpunt voor landschapszorg in de streek. Iedereen kan er terecht met vragen over de aanleg en het beheer van boomgaarden, hagen, poelen... of over natuurvriendelijke inrichting van een perceel. Ook over historisch waardevolle sites of elementen zoals parken, veldkapellen, monumentale bomen, ... krijg je een deskundig advies.

NATUURBEHOUD & BIODIVERSITEIT

Ons landschap herbergt heel wat waardevolle fauna en flora. Door zorg te dragen voor het landschap werken we ook mee aan het behoud van deze fauna en flora.

NATUURBELEVING

Mensen laten genieten van natuur en landschap levert heel wat op. Bewoners en toeristen die de streek beleven krijgen meer waardering. Genieten van het landschap heeft ook economische effecten. Uiteindelijk willen we mensen trots maken op de streek waarin ze wonen, werken en recreëren.

EDUCATIE & VORMING

Onbekend is onbemind. Een thematische fietstocht of een klasuitstap in de natuur. Er zijn een waaier aan mogelijkheden voor jong en oud om meer te weten te komen over de natuur en het landschap rondom ons heen. Natuureducatie is belangrijk zodat ook in de toekomst onze kinderen zorg dragen voor hun omgeving.

DRAAGVLAK & SAMENWERKING

Samenwerking, overleg en expertise zijn de positieve krachten waarmee regionale landschappen natuur en landschap versterken. Dankzij de vzw-structuur kunnen we snel en efficiënt zorgen voor resultaten, met inhoudelijke en financiële inbreng van eigenaars en partners als multiplicator.

DE VOORKEMPEN

De Voorkempen is de overgang van het stedelijk gebied rond Antwerpen naar de open ruimte van de Kempen. Dat zorgt voor een typisch landschap waar de invloed van beiden merkbaar is. Dicht bij de stad is er een bosrijke zone met park- en kasteeldomeinen, woonparken en heel wat militair erfgoed.

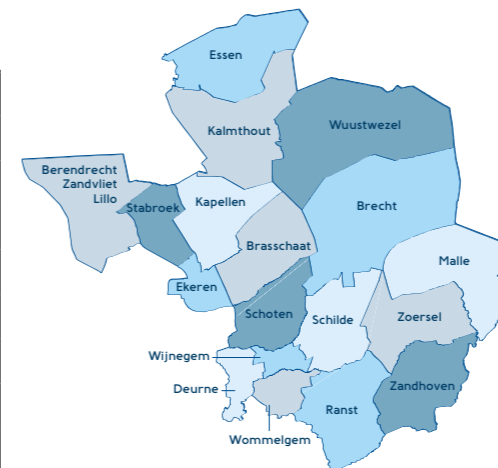
Verder weg van de stad treffen we een meer open landschap aan met landbouwgebieden en uitgestrekte heidegebieden.

Het landschap van de Voorkempen wordt doorsneden door beekvalleien zoals de vallei van de Kleine Nete, Groot en Klein Schijn, vallei van de Kleine Aa...

De Kempen staat bekend voor zijn zandbodems. Aan de rand van het werkingsgebied van de Voorkempen treffen we enkele kleibodems aan: in het noordwesten in de Polders van Stabroek en in het zuidwesten (Ranst) de overgang naar de groentestreek.

FEITEN EN CIJFERS

Kerngetallen Regionaal Landschap de Voorkempen	
Oppervlakte (ha)	68 556
Aantal inwoners	435 240
Inwoners per ha	6,34
Aantal gemeenten/districten	18
Effectieve leden vzw	68
Personeelsleden vzw (VTE)	11,3
Jaaromzet vzw (EURO)	€ 1 325 138

KLEINE LANDSCHAPSELEMENTEN ONS CENTRAAL THEMA VAN 2020

In 2019 plantten we 2,5 kilometer lijnvormige landschapselementen aan. Hagen, heggen, houtkanten en dreven zijn bouwstenen van ons landschap, waar mens en dier zich thuis voelen. Het zijn lijnen waarlangs landbouw, erfgoed en natuur met elkaar verweven worden.

Blijvende waardering voor en onderhoud van deze elementen is van groot belang voor een productief en klimaatbestendig landschap. Samen met inwoners, landbouwers, jagers, natuurverenigingen en gemeenten werkt Regionaal Landschap de Voorkempen er aan. In 2020 willen we de KLE's extra onder de aandacht brengen bij pers en het grote publiek.

JAARVERSLAG
2019

REGIONAAL
LANDSCHAP
DE VOORKEMPEN

1 MARKANTE VENNEN

Vennen vragen onderhoud, anders slibben ze dicht. Zeven private eigenaars lieten hun ven herstellen. Op drie druk bezochte publieksevenementen maakten buurtbewoners en geïnteresseerden kennis met deze verborgen pareltjes.

Waterdierjes en verkoeling zoeken tijdens de zomerse picknick aan een Brechts venmetje.

2 EERSTE SAMENAANKOOP INHEEMSE HOOGSTAMBOMEN

Het najaar stond in het teken van de '1000 bomen' actie. Via de samenaankoop gingen uiteindelijk 1108 streekgeigen bomen vlot de deur uit. Die staan nu in blad in de tuinen van de deelnemers en vormen een duwtje in de rug voor het klimaat en de lokale biodiversiteit.

3 BEHEERSPLANNEN IN DE LIFT

Het Schildehof, domein Ertbrugge en de kerkhoven van Wuustwezel, Zoersel en Schilde kregen een inventaris en een toekomstvisie voor hun waardevolle natuurelementen en erfgoed.

4 ERFGOEDTRAJECT 2020-2026

In 2019 gebeurde voorbereidend werk voor de doorstart naar een integrale werking rond roerend en onroerend erfgoed.

5 SLOTFASE INRICHTINGSWERKEN DOMEIN KRABELS

Bedreigde diersoorten roerdomp, rivierdonderpad en kleine modderkruiper krijgen meer kansen door het herstel van het beekprofiel met afwisselend diepe en ondiepe stukken.

6 INSPIRATIE VOOR DE TOEGANGSPOORTEN VAN DE KALMTHOUTSE HEIDE

Een academiejaar lang bogen 30 eindejaarstudenten landschaps- en tuinarchitectuur zich over vraagstukken als recreatieverdeling en ontsluiting van Grenspark Kalmthoutse heide. Hun uiteenlopende visies dienden als uitgangspunt voor een druk bijgewoonde debatvoormiddag in samenwerking met het Grenspark.

7 OORLOGSVETERANEN

Onze oorlogshelden slepen een nominatie in de wacht voor de Provinciale Erfgoedprijs. Een teken van erkenning voor 20 bijzondere bomen die WOI overleefden.

8 DREVENHERSTEL

De Voorkempen zijn rijk aan statige dreven. Die vragen specifieke zorgen. Een groot aantal particulieren en gemeenten riepen afgelopen jaar onze hulp in.

9 'BUNKER ZOEKT...'

Jonge kunstenaars, scholieren en collectieven adopteren bunkers. Met hun projecten en creaties zetten ze deze erfgoedrelicten in het landschap in de kijker.

10 HERBESTEMMING VAN EEN OUDE BOERDERIJ

Gerrit en Sonja wonnen advies in voor de inrichting van het buitengebied aan hun 'Starrenborghoeve'. Het resultaat werd een mooi evenwicht tussen tuin, erf en landschap.

11 MILITAIRE BOUWWERKEN IN DE KIJKER

Erfgoed Voorkempen en Erfgoed Noorderkempen lanceren "Het ABC van het Militair Erfgoed". De brochure kan je verkrijgen via www.rldevoorkempen.be.

12 HEROVER DE VESTINGSTEDEN

Dit Europees project wil oude stadswallen in vestingsteden een nieuwe toekomst geven. Ook Zandvliet en Lillo worden de komende drie jaar onder de loep genomen.

Fort Lillo rond 1650

13 NIEUWE VRIJWILLIGERS VOOR HET KNOTTEAM

'Goed Geknot' breidt uit. Het platform voor het beheer van Kleine Landschaps-elementen zoals knotbomen, houtkanten en hakhoutbosjes wint aan bekendheid.

14 NIEUWE EDUCatieve FIGUREN

Hugo haas, Kimmie kievit, Regina reiger, Victor vleermuis en Bieke de bij nemen je op sleeptouw naar de leukste plekje in de Voorkempen.

15 IK ZIE IK ZIE WAT JIJ NIET ZIET...

Een landschap leren lezen is moeilijker dan het lijkt. Onze inspiratiebundel met tips en ideeën haalt landschapseducatie uit haar kinderschoenen.

4.475 planten met het label 'plant van hier' aangeplant

5.995 bomen en struiken aangeplant

601

hoogstambomen via de 1000 bomen actie

41 ha fauna-akkers ingezaaid

27 kunstnesten voor zwaluwen

507 fruitbomen via de 1000 bomen actie

2280m² houtkanten, 1009m hagen en heggen aangeplant

6 boombruggen opgehangen

60 publieks- en educatieve activiteiten georganiseerd

17.504 individuele bezoekers op de website

863 dreefbomen verzorgd

152.000 landschapskranten verspreid

6281 deelnemers aan activiteiten

197 knotbomen beheerd